

Wprowadzenie

Przedstawione opracowanie przygotowane przez pracowników naukowych 2 szkół wyższych: Wyższej Szkoły Prawa i Administracji oraz Uczelni Łazarskiego, obejmuje swoją problematyką zagadnienia związane ze stosunkami służbowymi w formacjach zmilitaryzowanych. Zagadnienia prawne poruszane przez Autorów skupiają się wokół kluczowego dla natury tego stosunku zagadnienia prawnego publicznoprawnego charakteru zatrudnienia w służbach mundurowych. Stosunek służbowy funkcjonariuszy służb mundurowych (nie wyłączając żołnierzy zawodowych) opiera się na akcie administracyjnym – akcie mianowania. Podjęcie tego aktu polega na wydaniu decyzji administracyjnej – rozkazu personalnego w sprawie mianowania na funkcjonariusza. Akt mianowania tworzy administracyjny stosunek służbowy oparty na relacji podporządkowania i podległości służbowej; wymaga wzmożonej dyspozycyjności oraz poddania się dyscyplinie służbowej. Celem takiego rozwiązania jest zapewnienie skutecznej realizacji przez żołnierzy i funkcjonariuszy zadań Państwa w zakresie ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego Państwa oraz porządku publicznego.

Główne wątki opracowania skupiają się wokół zagadnień spraw personalnych (osobowych), związanych z mianowaniem na funkcjonariusza, przeniesieniem, mianowaniem na stanowisko służbowe, mianowaniem na stopień służbowy, stwierdzeniem zdolności do pełnienia służby, zawieszeniem w czynnościach służbowych, opiniowaniem służbowym, zwolnieniem ze służby i stwierdzeniem wygaśnięcia stosunku służbowego. Drugą grupę zagadnień stanowią wątki poświęcone odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy. Podobnie jak decyzje personalne orzeczenia dyscyplinarne stanowią przedmiot zainteresowania prawa administracyjnego. Podlegają kontroli w toku instancji administracyjnych oraz kontroli sądów administracyjnych. Zagadnienia objęte tą problematyką skupiają się na katalogu kar dyscyplinarnych, przesłankach ich wymierzania, trybie orzekania o wymierzeniu kary oraz zatarciu kary dyscyplinarnej.

Odrębną kategorię świadczeń związanych ze statusem funkcjonariusza służby mundurowej stanowią świadczenia socjalne o charakterze mieszkaniowym. Istotą stosunku służbowego w formacjach zmilitaryzowanych jest dyspozycyjność, w ślad za którą podąża konieczność zamieszkiwania w miejscowości stanowiącej siedzibę organu – przełożonego właściwego do spraw osobowych, względnie w miejscowości sąsiedniej. Kwatery (mieszkania) służbowe podlegają w ramach tej zależności przydzieleniu funkcjonariuszowi nieposiadającemu takiego lokalu, a jeżeli w zasobach organu kwatery takiej brak, powstaje prawo do świadczenia (równoważnika) mieszkaniowego. Sprawa w przedmiocie takiego świadczenia jest sprawą indywidualną z zakresu administracji publicznej, rozstrzyganą decyzją administracyjną właściwego przełożonego służbowego.

Ze szczególnego statusu funkcjonariusza wynikają jego uprawnienia z zaopatrzenia emerytalno-rentowego funkcjonariuszy oraz weteranów wojskowych i wojennych. Ustawodawca bowiem przyznaje osobom zwolnionym ze służby, legitymującym się odpowiednio długim stażem lub

zasługami dla suwerenności państwa, uprawnienia o charakterze socjalnym, związane ze statusem byłego funkcjonariusza. Również i one znalazły odzwierciedlenie w opracowaniu.

Prezentowana publikacja ma przede wszystkim charakter praktyczny. Skierowana jest zatem przede wszystkim do osób zajmujących się zawodowo opisywaną problematyką. Stąd szerokie odniesienie do najnowszego orzecznictwa sądowego (zarówno sądów powszechnych, jak i administracyjnych) i określenie w oparciu o nie zasad stosowania omawianych regulacji prawnych. Jednocześnie w publikacji starano się na podstawie doświadczeń praktyki i judykatury sformułować uwagi i postulaty co do zastanego i optymalnego kształtu regulacji pragmatycznych obowiązujących w służbach mundurowych. Nie brak również rozważań teoretycznych o kluczowym znaczeniu dla natury administracyjnego stosunku służbowego.

prof. nadzw. dr hab. *Wojciech Maciejko*

Wyższa Szkoła Prawa i Administracji
Rzeszów–Przemyśl

prof. nadzw. dr hab. *Przemysław Szustakiewicz*

Uczelnia Łazarzkiego
Warszawa